T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2025/47
KARAR NO : 2025/268
KARAR TR : 08/04/2025

ÖZET:Davacının kimlik bilgilerinin hukuka aykırı şekilde kendi rızası dışında kullanılarak, adına usulsüz olarak tescili sağlanan aracın tescilden terkinine karar verilmesi istemiyle açılan davanın, İDARİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : B.E
Davalılar : 1- Beykoz İlçe Emniyet Müdürlüğü Trafik Tescil Şube Müdürlüğü
2- Emniyet Genel Müdürlüğü
Vekili : Av. N.B.Ö

I. DAVA KONUSU OLAY

1.Davacı, adına kayıtlı görülen 34 T ... plakalı aracın kendisine ait olmadığını, kimlik bilgileri kullanılmak sureti ile usulsüz yoldan adına tescil edildiğini, böyle bir aracın bulunamadığını ve İstanbul 20. Ağır Ceza Mahkemesinde sahtecilik suçundan açılan davanın E.2008/142 sayılı dosyada devam ettiğini, aracın tescilinin sicilden terkini ile vergi borçlarının iptali istemiyle adli yargı yerinde dava açmıştır.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. Adli Yargıda

2. **Ankara 44. Asliye Hukuk Mahkemesi 08/06/2023 tarih ve E.2022/168, K.2023/224 sayılı kararı** ile, davanın, 6100 sayılı HMK'nın 114/1-b ve 115. maddeleri gereğince yargı yolunun caiz olmaması nedeniyle usulden reddine karar vermiş, bu karar istinaf edilmeden kesinleşmiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

"...Dava, davacı adına kayıtlı görünen 34 T ... Plaka sayılı aracın tescilinin ve davacı adına görünen vergi / borçlarının iptali istemine ilişkindir.

2918 Sayılı Karayolları Trafik Kanunundan doğan her türlü sorumluluk davaları Adli Yargıda görülür denilmiş ise de; kayıtların düzgün tutulmaması hizmet kusuru olup hizmet kusurundan kaynaklı davalar İdari Yargının görev alanındadır.

Nitekim; Yargıtay 4.Hukuk Dairesinin 2021/24487 Esas, 2021/11120 Karar sayılı ilamında; "Kamu idareleri ve kuruluşlarının trafik kazasıyla ilgili olmayan, kamu hizmetinin görülmesi sırasında ve hizmet kusurundan doğan zararların gideriminden doğan sorumlulukları 2918 sayılı Kanun'da düzenlenmiş değildir. Bir başka deyişle, davacının davalının hizmet kusuruna dayandığı olayda, davalının kendi görev alanındaki kamu hizmetini, idare hukuku ilke ve kurallarına göre yürütüleceği ve idari işlem ve eylemlerinden doğan uyuşmazlıkların da Anayasanın 125. maddesi ve 2577 sayılı İYUK'un 2. maddesine göre idari yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği noktasında bir duraksama bulunmamaktadır.

Araç tescili, mahiyeti itibariyle idari bir işlem olup, trafik kaydmdaki tescilin iptali ile yeni kayıt ve tescile karar verilmesi sonucunu doğuracak mahiyettedir. Bu görevin 2918 sayılı Kanunda verilmiş olması, bu görevden kaynaklı kamu hizmetinin kusurlu olması nedeniyle oluşacak zarardan dolayı İdarenin özel hukuk hükümlerine tabi olacağı sonucunu

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden Q205Pau - Y7vtXZy - AJ5tk8U - o3ufJM= ile erişebilirsin

doğurmaz. İdarenin hizmet kusurundan kaynaklanan zararlar yönünden idareye karşı idare yargı yerinde tam yargı davası açılması gereklidir.

Şu durumda, yukarıda yapılan açıklamalar doğrultusunda eldeki davanın görüm ve çözüm yeri idari yargıdır." denilmektedir.

Davanın niteliğine ve dosya kapsamına göre 2577 Sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 2. Maddesi gereğince idari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel haklara doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davalarının idare mahkemelerinin görev alanında kaldığının belirtildiği, dolayısıyla uyuşmazlığın çözümünde mahkememizin görevli olmayacağı anlaşılmakla; 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunun 2. Maddesi ve HMK'nun 114/1 -b, 115/2. Maddeleri gereğince uyuşmazlığın çözümünde idari yargının görevli olması nedeniyle davanın usulden reddine karar vermek gerektiği sonuç ve kanaatine varılarak aşağıdaki şekilde hüküm kurulmuştur.

HÜKÜM:Gerekçesi yukarıda açıklandığı üzere;

1-Mahkememizin GÖREVSİZLİĞİNE,

2-Davanın görev yönünden usulden REDDİNE..."

3. Dava dosyası Ankara 44. Asliye Hukuk Mahkemesi tarafından Ankara İdare Mahkemesine gönderilmiştir.

B. İdari Yargıda

4. Ankara 2. İdare Mahkemesi 29/02/2024 tarih ve E.2024/362, K.2024/293 sayılı kararı ile, *"iptali istenilen plaka İstanbul iline ait olduğundan tescil işleminin gerçekleştiği İstanbul ilinin bağlı bulunduğu İstanbul İdare Mahkemesinin yetkili bulunduğu"* gerekçesiyle 2577 sayılı Kanun'un 15/1-a maddesi uyarınca davanın yetki yönünden reddine karar vermiştir.

5. İstanbul 3. İdare Mahkemesi 03/05/2024 tarih ve E.2024/599, K.2024/950 sayılı kararı ile, *"İdare Mahkemelerine hitaben yazılmış bir dava dilekçesinin bulunmadığı anlaşılmakla dava dilekçesinin 2577 sayılı Kanun'un 3. Maddesine uygun olmadığı"* gerekçesiyle dava dilekçesinin 2577 sayılı Kanun'un 15/1-d maddesi uyarınca reddine karar vermiştir.

6. Davacı İstanbul 3. İdare Mahkemesine süresinde verdiği dilekçe ile; kimlik bilgilerinin hukuka aykırı şekilde kendi rızası hilafına kullanılmak sureti ile, adına usulsüz olarak tescili sağlanan 34 T ... plakalı aracın sicilden terkini ve vergi borçlarının iptaline karar verilmesini talep **etmiştir.**

7. İstanbul 3. İdare Mahkemesi 14/06/2024 tarih ve E.2024/1097, K.2024/1188 sayılı karar ile; *"tescil kaydının iptali ile vergilendirme işlemi arasında maddi veya hukuki yönden bağlılık ya da sebep sonuç ilişkisi bulunmadığı, tescil kaydının iptali için ayrı, vergilendirme işleminin iptali için ayrı dava açılması gerektiği"* gerekçesiyle 2577 sayılı Kanun'un 3. Maddesine uygun bulunmayan dava dilekçesinin 2577 sayılı Kanun'un 15/1-d maddesi uyarınca reddine karar vermiştir.

8. Davacı 03/09/2024 tarihli başvuru dilekçesi ile Beykoz Kaymakamlığı İlçe Emniyet Müdürlüğüne adına kayıtlı aracın tescil kaydının ve vergi borçlarının iptalini talep etmiş, Beykoz Kaymakamlığı İlçe Emniyet Müdürlüğü 03/09/2024 tarih ve E-50978759 sayılı cevabi yazısı ile, bahse konu tescil işlemleri ile ilgili herhangi bir adli veya idari karar bulunmadığından kayıt kapatma işleminin yapılamadığını kendisine bildirmiştir.

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden Q205Pau - Y7vtXZy - AJ5tk8U - o3ufJM= ile erişebilirsin

9. Davacı, İstanbul Nöbetçi İdare Mahkemesine verdiği 04/09/2024 tarihli dilekçesi ile, adına kayıtlı aracın sicilden terkin edilmesi istemiyle yaptığı başvurunun reddine ilişkin Beykoz Kaymakamlığı İlçe Emniyet Müdürlüğünün 03/09/2024 tarih ve E-50978759 sayılı işleminin iptali istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

10. **İstanbul 19. İdare Mahkemesi 27/11/2024 ve E.2024/1910 sayılı kararı** ile, adli yargının görev alanına giren davada Mahkemesinin görevli olmadığı sonucuna vararak 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine ve dosya incelemesinin bu konuda Uyuşmazlık Mahkemesince karar verilinceye kadar ertelenmesine karar vermiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

"...Dava dosyasının incelenmesinden; davacı tarafından, üzerine kayıtlı 34 T ... plakalı aracın tescilinin resmi evrakta sahtecilik yapılmak suretiyle gerçekleştirildiğinden bahisle söz konusu tescil kaydının iptali istemiyle yaptığı başvurunun reddine ilişkin Beykoz Kaymakamlığı İlçe Emniyet Müdürlüğünün 03/09/2024 tarih ve E-50978759-2024090312054507354 sayılı işlemin tesis edilmesi üzerine mezkur işlemin iptaline karar verilmesi istemiyle bakılan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Konu ile ilgili benzer bir uyuşmazlıkta, Uyuşmazlık Mahkemesi'nin 25.02.2019 tarih ve E:2019/78, K:2019/184 sayılı kararında aynen, "2918 sayılı Yasanın 19.1.2011 tarihinde yürürlüğe giren 110. maddesi ile Anayasa Mahkemesi'nin işaret edilen kararı gözetildiğinde, bahsi geçen Kanun maddesinin karayollarında, can ve mal güvenliği yönünden trafik düzeninin sağlanarak trafik güvenliğini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri kapsadığı ve Kanunun, trafikle ilgili kuralları, şartları, hak ve yükümlülükleri, bunların uygulanmasını ve denetlenmesini, ilgili kuruluşları ve bunların görev yetki ve sorumlulukları ile çalışma usullerini kapsadığı, dolayısıyla oluşan trafik kazası nedeniyle açılacak sorumluluk davalarının görüm ve çözümünde adli yargının görevli olduğu; meydana gelen zararın tazmini istemiyle açılan bu davanın da adli yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği sonucuna varılmıştır." gerekçesine yer verilerek adli yargı tarafından verilen görevsizlik kararı kaldırılmıştır.

Bu durumda, davacının üzerine kayıtlı aracın resmi evrakta sahtecilik yapılmak suretiyle tescil edildiğinden bahisle söz konusu tescil kaydının iptal edilmesi isteminin reddine ilişkin işlemden doğan uyuşmazlığın, Karayolları Trafik Kanununda düzenlenen ve davalı idarenin yükümlülükleri arasında sayılan araçların tescil kaydını tutma sorumluluğundan kaynaklandığı ve bu kanundan doğan sorumluluklara dair uyuşmazlıklara bakmakla aynı Kanun'un 110. maddesi uyarınca adli yargı mercilerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

Diğer yandan; davacı tarafından, uyuşmazlığa konu tescil kaydının kaldırılması istemiyle Ankara 44. Asliye Hukuk Mahkemesinde dava açıldığı ve anılan Mahkemesince 08/06/2023 tarihinde, E:2022/168, K:2023/224 sayılı görevsizlik kararının verildiği, bu kararın 19/01/2024 tarihinde kesinleştiği, her ne kadar mezkur görevsizlik kararından sonra davanın açıldığı Ankara 2. İdare Mahkemesi'nin davanın yetki yönünden reddine ve dosyanın yetkili idare mahkemesi olan İstanbul İdare Mahkemesine gönderilmesine dair 29/02/2024 tarih ve E:2024/362, K:2024/293 sayılı kararı üzerine İstanbul 3. İdare Mahkemesi'nde esas alan işbu davada anılan Mahkemesince "...aracın tescil kaydının kaldırılmasına karar verilmesi talebinde bulunulduğu görülmekte olup, idari yargı yerlerinin idari eylem ve işlem niteliğinde veya idarenin takdir yetkisini kaldıracak biçimde yargı kararı veremeyecekleri kuralı dikkate alındığında, bu haliyle dava dilekçesinin 2577 sayılı Kanunun 3. maddesine uygun olmadığı" gerekçesiyle dava dilekçesinin reddine dair 14/06/2024 tarihli, E:2024/1097, K:2024/1188 sayılı kararın verildiği, bunun üzerine davacı tarafından 03/09/2024 tarihli dilekçesiyle davalı idareye müracaata bulunularak adına kayıtlı bulunan 34 T ... plakalı aracın tescil kaydının iptal edilmesi isteminde bulunulduğu, sözü edilen başvurunun davalı idarece reddine dair 03/09/2024 tarih ve E-50978759-2024090312054507354 sayılı işlemin iptaline karar verilmesi istemiyle de

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden Q205Pau - Y7vtXZy - AJ5tk8U - o3ufJM= ile erişebilirsin

Mahkememiz esasına kayden bakılan davanın açıldığı göz önüne alındığında, her ne kadar davacının yenileme dilekçesi sonrası açılan işbu dava, yargılama tekniği açısından yeni açılan bir dava niteliğinde ise de; esas itibariyle gerek Ankara 44. Asliye Hukuk Mahkemesinin E:2022/168 esasına kayıtlı dava dosyasında gerekse işbu dava dosyasında davanın konusunu "davacı üzerine kayıtlı bulunan 34 T ... plakalı aracın tescil kaydının iptal edilmesi" isteminin oluşturduğu anlaşıldığından, usul ekonomisi ilkesi gözetilerek, davanın mümkün olan süratle sonuçlandırılabilmesini teminen, Mahkememizce davanın görev yönünde reddine dair karar alınmayarak, 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesinde düzenlenen hüküm mucibince görevli merciin belirtilmesi için Uyuşmazlık Mahkemesine başvurulması yönünde ara kararı alınması cihetine gidilmiştir..."

III. İLGİLİ HUKUK

11. 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun *"Amaç"* başlıklı 1. maddesi şöyledir:

"Bu Kanunun amacı, karayollarında, can ve mal güvenliği yönünden trafik düzenini sağlamak ve trafik güvenliğini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri belirlemektir."

12. 2918 sayılı Kanun'un *"Kapsam"* başlıklı 2. maddesi şöyledir:

"Bu Kanun, trafikle ilgili kuralları, şartları, hak ve yükümlülükleri, bunların uygulanmasını ve denetlenmesini, ilgili kuruluşları ve bunların görev, yetki ve sorumluluk, çalışma usulleri ile diğer hükümleri kapsar.

Bu Kanun, karayollarında uygulanır. Ancak aksine bir hüküm yoksa;

a) Karayolu dışındaki alanlardan kamuya açık olanlar ile park, bahçe, park yeri, garaj, yolcu ve eşya terminali, servis ve akaryakıt istasyonlarında karayolu taşıt trafiği için faydalanılan yerler ile,

b) Erişme kontrollü karayolunda ve para ödenerek yararlanılan karayollarının kamuya açık kesimlerinde ve belirli bir karayolunun bağlantısını sağlayan deniz, göl ve akarsular üzerinde kamu hizmeti gören araçların, karayolu araçlarına ayrılan kısımlarında da,

Bu Kanun hükümleri uygulanır."

13. 2918 sayılı Kanun'un "*İçişleri Bakanlığının görev ve yetkileri"* başlıklı 5. maddesi şöyledir:

"(Başlığı ile Birlikte Değişik: 6/12/2019-7196/39 md.)

İçişleri Bakanlığının görev ve yetkileri şunlardır:

a) Araçları, bu Kanuna göre araçlarda bulundurulması gerekli belge ve gereçleri, sürücüleri ve bunlara ait belgeleri, sürücülerin ve karayolunu kullanan diğer kişilerin kurallara uyup uymadığını, trafik düzenlemelerinin ve çeşitli tesislerin bu Kanun hükümlerine uygun olup olmadığını denetlemek.

b) Duran ve akan trafiği düzenlemek ve yönetmek.

c) El koyduğu trafik kazalarında trafik kaza tespit tutanağı düzenlemek.

d) Trafik suçu işleyenler hakkında tutanak düzenlemek, gerekli işlemleri yapmak ve takip etmek.

e) Trafik kazası neticesinde hastalanan veya yaralananların bakımlarını sağlayacak tedbirlerin süratle alınmasına yardımcı olmak ve yakınlarına haber vermek.

f) Araçların tescil işlemlerini yaparak belge ve plakalarını vermek.

g) Sürücülerin belgelerini vermek.

h) Ülke çapında taşıtların ve sürücülerin sicillerini tutmak, bunlara ilişkin teknik ve hukuki değişiklikleri işlemek, işlettirmek, istatistiksel bilgileri toplamak ve değerlendirmek.

i) Trafik kazalarının oluş nedenleri ile ilgili tüm unsurları kapsayan istatistik verileri ve bilgilerini toplamak, değerlendirmek, sonuçlarına göre gereken önlemlerin alınmasını sağlamak ve ilgili kuruluşlara teklifte bulunmak.

j) Hasar tazminatı ödemelerini hızlandırmak amacıyla sigorta şirketlerince istenecek

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden Q205Pau - Y7vtXZy - AJ5tk8U - o3ufJM= ile erişebilirsin

gerekli bilgi ve belgeleri vermek.

k) Ayrıca bu Kanunla ve bu Kanuna göre çıkarılmış olan yönetmeliklerle verilen diğer görevleri yapmak.

Sürücülere ait bilgilerde meydana gelebilecek değişiklikler ve araçlar üzerinde meydana gelebilecek teknik veya hukuki değişiklikler ile haciz, rehin, ihtiyati tedbir ve belge iptali gibi kısıtlayıcı şerhlerin; elektronik ortamda tutulan siciller üzerine işlenmesi ve kaldırılması işlemleri, bu değişiklik veya şerhlere karar veren yargı ve icra birimleri ile kamu kurum veya kuruluşları tarafından elektronik sistemle yapılabilir. Sürücü belgesi ve tescil işlemlerine esas teşkil edecek bilgiler, İçişleri Bakanlığı tarafından ilgili kamu kurum veya kuruluşlarından elektronik sistemle temin edilebilir veya kanunlardaki istisnalar hariç olmak üzere bu amaçla sınırlı olarak paylaşılabilir. Bu fıkraya ilişkin usul ve esaslar yönetmelikte belirlenir.

Bu maddedeki görev, yetki ve sorumluluklara ait diğer esaslar ile trafik kuruluşlarının, çalışma şekil ve şartları, görevlendirilecek personelin nitelikleri, seçimi, çalışma usulleri, görev, yetki ve sorumluluklarına ait esaslar İçişleri Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikte belirtilir."

14. 2918 sayılı Kanun'un *"Araçların satış, devir ve tescili ile bu işlemlerle ilgili yetki ve sorumluluk"* başlıklı 20. maddesinin ilgili kısımları şöyledir:

" (Değişik: 18/1/1985 - KHK 245/7 md.; Değiştirilerek kabul: 28/3/1985-3176/7 md.)

Tescil süreleri, satış ve devirler, noterlerin sorumluluğu ile ilgili esaslar şunlardır:

a) Araç sahipleri,

1. (Değişik: 13/2/2011-6111/55 md.) Tescili zorunlu ve ilk tescili yapılacak olan araçların satın alma veya gümrükten çekme tarihinden itibaren üç ay içinde tescili için; bunların hurda durumuna gelmesi hâlinde ise bir ay içinde tescilin silinmesi için ilgili trafik tescil kuruluşuna veya Emniyet Genel Müdürlüğünün belirleyeceği kamu kurum veya kuruluşları ile gerçek veya özel hukuk tüzel kişilerine başvurmak,

2. (Değişik: 2/4/1998 - 4358/3 md.) Tescilin yapılması veya silinmesi için vergi kimlik numarası ile yönetmelikte belirtilen bilgi ve belgeleri sağlamak,

Zorundadırlar.

b) Araçların giriş işlemlerini yapan gümrük idareleri bu durumu 15 gün içinde araç sahiplerinin beyan ettikleri tescil kuruluşuna bildirmekle yükümlüdürler.

c) Tescil belgesi, aracın başkasına satış veya devrine, hurdaya çıkarılmasına veya araçta, yönetmelikte belirtilen niteliklerin değişmesine kadar geçerli sayılır.

d) (Değişik: 24/12/2009-5942/1 md.) Tescil edilmiş araçların her çeşit satış ve devirleri, satış ve devri yapılacak araçtan dolayı motorlu taşıtlar vergisi, gecikme faizi, gecikme zammı, vergi cezası ve trafik idari para cezası borcu bulunmadığının tespit edilmesi ve taşıt üzerinde satış ve/veya devri kısıtlayıcı herhangi bir tedbir veya kayıt bulunmaması halinde, araç sahibi adına düzenlenmiş tescil belgesi veya trafik tescil kayıtları esas alınarak noterler tarafından yapılır. Noterler tarafından yapılmayan her çeşit satış ve devirlergeçersizdir.

Satış ve devir işlemi, siciline işlenmek üzere üç işgünü içerisinde ilgili trafik tescil kuruluşu ile vergi dairesine bildirilir. Bu bildirimle birlikte alıcı adına trafik tescil işlemi gerçekleşmiş sayılır. Satış ve devir tarihi itibariyle, 197 sayılı Motorlu Taşıtlar Vergisi Kanunu hükümleri uyarınca eski malikin vergi mükellefiyeti sona erer, yeni malikin vergi mükellefiyeti başlar.

Yapılan satış ve devir işlemi üzerine noterler tarafından yeni malik adına bir ay süreyle geçerli tescile ilişkin geçici belge düzenlenir.

197 sayılı Kanunun 13 üncü maddesinde yer alan sorumluluk hükümleri saklı kalmak kaydıyla, anılan maddede ve bu bentte yer alan isteme ve bildirmeleri elektronik ortamda yaptırmaya ve bu konuda yükümlülük getirmeye, elektronik bildirmelere ilişkin usul ve esasları belirlemeye Gelir İdaresi Başkanlığı ve Emniyet Genel Müdürlüğü yetkili olup, bu kurumlar satış, devir ve tescile ilişkin işlemlerin gerçekleştirilmesi için gerekli elektronik veri akışını sağlarlar. Satış ve devir işlemlerini yapanlar, bu işlemler sırasında edindikleri

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden Q205Pau - Y7vtXZy - AJ5tk8U - o3ufJM= ile erişebilirsin

bilgileri *ifşa ettikleri takdirde Türk Ceza Kanununun 239 uncu maddesi uyarınca cezalandırılırlar.*

Satış ve devir işlemlerinin bildiriminden itibaren bir aylık süre içerisinde ilgili trafik tescil kuruluşu veya Emniyet Genel Müdürlüğünün uygun gördüğü kamu kurum veya kuruluşları tarafından yeni malik adına tescil belgesi düzenlenerek elden veya posta aracılığıyla teslim edilir. Tescil belgesinin bir ay içerisinde teslim edilememesi halinde yeni malike sorumluluk yüklenemez. .

..

Haciz, müsadere, zapt, buluntu, trafikten men gibi nedenlerle; icra müdürlükleri, vergi dairesi müdürlükleri, milli emlak müdürlükleri ile diğer yetkili kamu kurum ve kuruluşları tarafından satışı yapılan araçların satış tutanağının bir örneği aracın kayıtlı olduğu trafik tescil kuruluşlarına üç işgünü içerisinde gönderilir. Aracı satın alanlar gerekli bilgi ve belgeleri sağlayarak ilgili trafik tescil kuruluşundan bir ay içerisinde adlarına tescil belgesi almak zorundadırlar. Alıcıların tescil belgesi almak için süresinde başvurmamaları halinde bu araçları alıcıları adına re'sen kayıt ve tescil ettirmeye Emniyet Genel Müdürlüğü yetkilidir.

Bu bendin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye İçişleri ve Maliye Bakanlıkları yetkilidir..

.."

15. 2918 sayılı Kanun'un "*Belge ve plaka vermeye yetkili kuruluşlar"* başlıklı 22. maddesinde; Yönetmelikte gösterilen esaslara göre, birinci fıkrada bentler halinde sayılan istisnalar haricinde kalan araçlara ilişkin tescile yönelik işlemlerin Emniyet Genel Müdürlüğü veya bağlı trafik tescil kuruluşlarınca yapılacağı, Emniyet Genel Müdürlüğünün ilk tescili yapılacak araçların tesciline esas teşkil edecek işlemleri elektronik ortamda bilgi paylaşımı yoluyla yapacağı düzenlenmiştir.

16. 2918 sayılı Kanun'un "G*örevli ve Yetkili Mahkeme"* başlıklı 110. maddesinin birinci fıkrası şöyledir:

" (Değişik: 11/1/2011-6099/14 md.)

İşleteni veya sahibi Devlet ve diğer kamu kuruluşları olan araçların sebebiyet verdiği zararlara ilişkin olanları dâhil, bu Kanundan doğan sorumluluk davaları, adli yargıda görülür. Zarar görenin kamu görevlisi olması, bu fıkra hükmünün uygulanmasını önlemez. Hemzemin geçitte meydana gelen tren-trafik kazalarında da bu Kanun hükümleri uygulanır."

17. 2918 sayılı Kanun'a dayanılarak çıkarılmış olan Karayolları Trafik Yönetmeliği'nin 28. maddesinde "A*raçların Tescil Mecburiyeti"*; 29. maddesinde "T*escile Yetkili Kuruluşlar, Tescil İçin Müracaat Etme ve Bildirme Mecburiyeti ile Süreleri"*; 30. maddesinde "T*escil İşlemleri Müşterek Hükümleri";* 31. maddesinde "Y*eni Kayıt"*; 32. maddesinde "T*escil Belgesi ve Geçerliliği"*; 33. maddesinde "M*otorlu araç trafik belgesi ve geçerliliği";* "T*escile Dair Diğer İşlemler"* üst başlığı altındaki 36. maddesinde "S*atış ve Devirler";* 37. maddesinde "S*atış veya devir işlemi yapılan araçların tescil işlemleri"*; 43. maddesinde "Ç*alınan araçlar hakkında yapılacak işlemler"*; 44. maddesinde "Ç*alınan, kaybedilen, kullanılamaz hale gelen, bilgileri değişen belge ve plakalar"* ile ilgili hususlar ayrıntılı olarak düzenlenmiştir.

18. 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun *"İdari dava türleri ve idari yargı yetkisinin sınırı"* başlıklı 2. maddesi şöyledir:

"1. (Değişik: 10/6/1994-4001/1 md.) İdari dava türleri şunlardır:

a) (İptal: Anayasa Mahkemesinin 21/9/1995 tarihli ve E:1995/27, K:1995/47 sayılı kararı ile; Yeniden Düzenleme: 8/6/2000-4577/5 md.) İdarî işlemler hakkında yetki, şekil,

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden Q205Pau - Y7vtXZy - AJ5tk8U - o3ufJM= ile erişebilirsin

sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlâl edilenler tarafından açılan iptal davaları,

b) İdari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları,

c) (Değişik: 18/12/1999-4492/6 md.) Tahkim yolu öngörülen imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinden doğan uyuşmazlıklar hariç, kamu hizmetlerinden birinin yürütülmesi için yapılan her türlü idari sözleşmelerden dolayı taraflar arasında çıkan uyuşmazlıklara ilişkin davalar.

2. İdari yargı yetkisi, idari eylem ve işlemlerin hukuka uygunluğunun denetimi ile sınırlıdır. İdari mahkemeler; yerindelik denetimi yapamazlar, yürütme görevinin kanunlarda ve Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinde gösterilen şekil ve esaslara uygun olarak yerine getirilmesini kısıtlayacak, idari eylem ve işlem niteliğinde veya idarenin takdir yetkisini kaldıracak biçimde yargı kararı veremezler.

3. (Mülga: 2/7/2018 - KHK-703/185 md.)"

19. 2577 sayılı Kanun'un *"İdari makamların sükutu"* başlıklı 10. maddesi şöyledir:

"1. İlgililer, haklarında idari davaya konu olabilecek bir işlem veya eylemin yapılması için idari makamlara başvurabilirler.

2. (Değişik: 10/6/1994-4001/5 md.) Otuz gün içinde bir cevap verilmezse istek reddedilmiş sayılır. İlgililer otuz günün bittiği tarihten itibaren dava açma süresi içinde, konusuna göre Danıştaya, idare ve vergi mahkemelerine dava açabilirler. Otuz günlük süre içinde idarece verilen cevap kesin değilse ilgili bu cevabı, isteminin reddi sayarak dava açabileceği gibi, kesin cevabı da bekleyebilir. Bu takdirde dava açma süresi işlemez. Ancak, bekleme süresi başvuru tarihinden itibaren dört ayı geçemez. Dava açılmaması veya davanın süreden reddi hallerinde, otuz günlük sürenin bitmesinden sonra yetkili idari makamlarca cevap verilirse, cevabın tebliğinden itibaren altmış gün içinde dava açabilirler.

3. (Mülga: 10/6/1994-4001/5 md.)"

20. 2577 sayılı Kanun'un *"Üst makamlara başvurma"* başlıklı 11. maddesi şöyledir:

"1. İlgililer tarafından idari dava açılmadan önce, idari işlemin kaldırılması, geri alınması, değiştirilmesi veya yeni bir işlem yapılması üst makamdan, üst makam yoksa işlemi yapmış olan makamdan, idari dava açma süresi içinde istenebilir. Bu başvurma, işlemeye başlamış olan idari dava açma süresini durdurur.

2. Otuz gün içinde bir cevap verilmezse istek reddedilmiş sayılır.[8]

3. İsteğin reddedilmesi veya reddedilmiş sayılması halinde dava açma süresi yeniden işlemeye başlar ve başvurma tarihine kadar geçmiş süre de hesaba katılır.

4. (Mülga: 10/6/1994-4001/6 md.)"

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

21. Uyuşmazlık Mahkemesinin Rıdvan GÜLEÇ'in Başkanlığında, Üyeler Nilgün TAŞ, Doğan AĞIRMAN, Eyüp SARICALAR, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan 08/04/2025 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, adli ve idari yargı yerlerinde ortak talep olan, davacının *"adına kayıtlı aracın trafik tescilinin iptali"* istemi yönünden görev uyuşmazlığı doğduğu, İdare Mahkemesince, anılan Kanun'un 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, idari yargı dosyasının ekinde adli yargı dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden Q205Pau - Y7vtXZy - AJ5tk8U - o3ufJM= ile erişebilirsin

B. Esasın İncelenmesi

22. Raportör-Hakim Gülay DOĞAN'ın davanın çözümünde idari yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra, gereği görüşülüp düşünüldü:

23. Dava, adli yargıda; davacının kimlik bilgilerinin hukuka aykırı şekilde kendi rızası dışında kullanılmak sureti ile, adına usulsüz olarak tescili sağlanan 34 T ... plakalı aracın sicilden terkini ve vergi borçlarının iptaline karar verilmesi istemiyle, İdari yargıda ise; aracın sicilden terkin edilmesi istemiyle yapılan başvurunun reddine ilişkin Beykoz Kaymakamlığı İlçe Emniyet Müdürlüğünün 03/09/2024 tarih ve E-50978759 sayılı işleminin iptali istemiyle açılmıştır.

24. Yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerine göre, araçların trafiğe tescil edilmesi ve sicillerinin tutulması, Emniyet Genel Müdürlüğüne bağlı olarak kurulan Trafik Hizmetleri Başkanlığı bünyesindeki Trafik Tescil Şube veya Bürolarının görevi ve yetkisinde olup, bu şube ve büroların, kanunla kendilerine verilen görevleri yerine getirirken yaptıkları işlemlerin *"idari işlem"* niteliğinde olduğu kuşkusuzdur.

25. Somut olayda davacının araç kaydının kendisi üzerinden terkinini davalı Beykoz İlçe Emniyet Müdürlüğünden istediği, ancak davalı kurum tarafından, konuya ilişkin 2918 sayılı Kanun ve ilgili mevzuat çerçevesinde gerekli inceleme yapılmaksızın, 03/09/2024 tarih ve E-50978759 sayılı yazı ile isteme ilişkin mahkemeden alınacak karar ile başvuru halinde terkin işleminin yapılabileceğinin bildirildiği görülmektedir. Kanunda açıkça düzenleme yapılan haller haricinde adli yargı yerlerince idareyi belirli bir işlem yapmaya sevk edecek kararlar verilemez. Örneğin; 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanunu'nun 36. maddesinde *"Nüfus kayıtlarına ilişkin düzeltme davaları, düzeltmeyi isteyen şahıslar ile ilgili resmî dairenin göstereceği lüzum üzerine Cumhuriyet savcıları tarafından yerleşim yeri adresinin bulunduğu yerdeki görevli asliye hukuk mahkemesinde açılır. Kayıt düzeltme davaları nüfus müdürü veya görevlendireceği nüfus memuru huzuru ile görülür ve karara bağlanır."* şeklindeki düzenleme ile nüfus idarelerini gerekli düzeltmeyi yapmaya sevk edecek şekilde adli yargıda karar verilebileceği düzenlenmiştir. Yine 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun 1027. maddesinde; *"İlgililerin yazılı rızaları olmadıkça, tapu memuru, tapu sicilindeki yanlışlığı ancak mahkeme kararıyla düzeltebilir."* şeklindeki düzenleme ile tapu memurunun düzeltme işlemi yapmasını Asliye Hukuk Mahkemesince verilecek karara bağlı kılmıştır. Ancak 2918 sayılı Kanun'da tescil ve terkin işlemleri için benzer bir özel düzenlemeye yer verilmemiştir.

26. Tescil işlemleri, yetki ve usulde paralellik ilkesi gereği de terkin işlemlerini tesis etme ve düzenleme yetki ve görevi, 2918 sayılı Kanun'un 20 ve devamı maddelerinde Emniyet Genel Müdürlüğüne verilmiştir. Bu duruma göre, davalı idareye terkin istemi ile yapılan müracaatın reddi üzerine aracın davacı adına görülen kaydının trafik sicilinden terkini istemi ile açılan davanın temelinde, davalı idarenin terkin isteminin reddine ilişkin kararının bulunduğu, davacının amacının davalı idarece aracın tescilden terkini yönünde işlem tesis edilmesini sağlamak olduğu dikkate alındığında, uyuşmazlığın çözümünde 2577 sayılı Kanun'un 2. maddesinin 1. fıkrasının (a) bendi kapsamında idari yargının görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

27. Her ne kadar Uyuşmazlık Mahkemesinin önüne gelen ve trafik tescil işlemlerine dayalı olarak açılan tazminat/sorumluluk davalarında Mahkememizce 2918 sayılı Kanun'un

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden Q205Pau - Y7vtXZy - AJ5tk8U - o3ufJM= ile erişebilirsin

5, 20, 22. maddeleri ve 2918 sayılı Kanun'un uygulanmasına yönelik Karayolları Trafik Yönetmeliğinin 29, 30 ve 31. maddeleri gereğince inceleme ve değerlendirme yapılması gereken uyuşmazlıkların; 2918 sayılı Kanun'un 19/01/2011 tarihinde yürürlüğe giren 110. maddesi gereğince adli yargı yerinde görülmesi yönünde kararlar verildiği, söz konusu kararlara konu olaylarda davacıların davalı idarenin sorumluluğundan kaynaklanan zararlarının tazminini talep ettikleri ve bu nedenle olayların 2918 sayılı Kanun'un 110. maddesinde belirtildiği şekilde Kanun'un uygulanmasından doğan sorumluluk davası kapsamında değerlendirildiği buna karşılık eldeki davada davacının davalı idareden belirli bir işlemin yapılması talebiyle 2577 sayılı Kanun kapsamında başvuruda bulunduğu ve işlem tesis ettirdiği görüldüğünden, Mahkememizin diğer kararları ile iş bu dava dosyasının aynı mahiyette olmadığı ve kararlar arasında bir çelişki bulunmadığının belirtilmesinde fayda vardır.

28. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, İstanbul 19. İdare Mahkemesinin 27/11/2024 tarih ve E.2024/1910 sayılı başvurusunun reddine karar vermek gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde İDARİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. İstanbul 19. İdare Mahkemesinin 27/11/2024 tarih ve E.2024/1910 sayılı BAŞVURUSUNUN REDDİNE,

08/04/2025 tarihinde, **OY** BİRLİĞİ ile KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Rıdvan	Nilgün	Doğan	Eyüp
GÜLEÇ	TAŞ	AĞIRMAN	SARICALAR

Üye	Üye	Üye
Ahmet	Mahmut	Bilal
ARSLAN	BALLI	ÇALIŞKAN

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden Q205Pau - Y7vtXZy - AJ5tk8U - o3ufJM= ile erişebilirsin